

MAGNIFICO, AC CLARISSIMO

D. Petro Cannizero Serenissimi

Regis Romanorum &c. Archiatro

PETRVS ANDREAS MATHIOLVS
SENENSIS MEDICVS. S. P. D.

ESCIO quo pacto id ferè semper usu venire animaduertamus (clarissime vir) summos, & præstantissimos viros, quò magis excellent, & quantoque cæteris bonis, ac eruditis viris magis satisfaciunt, tanto importunius improborum nequitia, et calumnijs impeti, ac lacepsi. Quò minus mihi dolendum censeo, si ego quoque (quamuis in me quidem, & in hoc meo amore satis acri publicæ utilitatis non id præstantiæ culmen videam, quod eos summopere offendat) post tot consumptos labores, horum improbitatem, inuidiam, & irritos morsus euadere non potuerim. Quod quidem neququam in huiusce æui improbitatem (ut quidam fortasse putant) sed in impiorum hominum impudentiam reuocandum arbitror. Quod tamen si minus sit nouum, minus inusitatum, ut ab honestissimo quenquam impediatur instituto, tamen miserum est, & certè deplorandum; quum vnà cum ipsa virtute nata sit inuidia, lior cum primordijs emerferit, & hæc omni tempore suam exeruerint improbitatem. Inuidia verò virus improbitatis suæ nunquam in obscuros, ignaros, abieculosq; exerce-re solet, sed in eos plurimum, qui cæteris vel doctrina, vel sapientia, vel alijs quibuscumque animi, vel fortunæ dotibus præclariore, eminentioresq; euaserunt. Vt potè quæ cum eò loci euehi non possit, quò præclari viri propria virtute peruenerunt, fraudibus tantum & technis se extollere nituntur. Nec idcirco mirum videri debet, si quò magis quis inclarescat, eò vehementius in illum hæc se iaculetur vipera, & scuiat tigris. Ad hæc autem quum quandoque animaduertissem, & labores, conatusq; nostros ab inuidis dilacerari comperissem, gaudebam sanè, & meæ propè cuiusdam fœlicitatis esse ducebam (licet nunquam mihi tantum tribuerim) à clarissimorum hominum communi fortuna me non segregari. Ob idq; decreueram potius inuidorum rabiem silentio extinguere, quàm scriptis respondendo palàm facere eorum latratus mihi negotium faceffere; præfer-tim cum in omni uita præcipuos comites mearum actionum, consiliorum, voluntatum, pudorem, modestiam, humanitatem esse voluerim. Verum quum vidissem, legissemq; vanissimas quasdam calumnias in nostros in Dioscoridem commentarios editas ab Amatho quodam Lusitano homine sanè non solum, ut eius fert nomenclatio, apprimè indocto, sed etiam, quantum ex eius scriptis colligi potest, omnium arrogantissimo: quumq; præ-ter id comperissem hunc quamplurima ex commentarijs nostris furtim in suas transtulisse enarrationes, & in illis innumeros commisisse errores, qui rei herbariæ studiosis magno fuissent detrimento (hoc enim præ cæteris me maxime angebat) nisi ij à nobis palàm refellerentur; pietate potius, quàm cupiditate aliqua contendendi, à qua maxime sum alienus, excitatus pati sanè non potui (etsi aliter mecum prius statueram) quin scriptis in publicum editis eius calumnias contunderem, errata reprehenderem, imposturas concuterem, furta pateface-rem. Quod quum tandem fecissem, dubius subindè distrahebatur animus, an quam confeceram Apologiam, v-nà cum Censuris in eius deliramenta in lucem proferrem, an verò diutius domi nostræ premerem. Siquidem tamen si non verebar hinc aliquam me reportaturum victoriam, non tamen ducebam eam mihi fore glorio-sam, eò quòd cum homine nullius ferè frugis, & pauca admodum existimationis in certamen descenderem. Ob idq; consultius videbatur scripta illa iam adornata in aliquem tenebricosum angulum abdere, quàm in lu-cem euulgare. Ad hoc accedebat, quòd audirem, & iam etiam viderem quamplurimos doctissimos & ho-nestissimos viros (quos nunquam nouimus) non tam nostra, quàm veritatis causa patrocinium suscepisse, ac iam tandem pro me tulisse sententiam, Amathum verò causa cecidisse. Verum diuersum suadebat genius meus, subindè velut insusurrans indignum fore si meos partus tanta iniuria affectos hac tantum ratione desli-tuissem. Idq; eò magis mihi faciendum suadebat, quò iam in promptu essent, qui suis scriptis ad hoc muneris ex-equendum me plurimum compellerent. Dum itaque anceps in his verfor opinionibus, & in altera mihi animus repugnat, in altera verò conscientia, & ipsius hominis damnosa imperitia me admonet, & ubi potius nego-

tium

tium hoc honestè subterfugere cupiebam, quàm exequi, tot accefferunt doctorum virorum suasiones, tot amicorum literæ, tot calcographi nostri preces, tot quorundam allata rationes, ut tandem (quanquam ferè inuitus) decreuerim eorum potius sequi sententiam, quàm meam. Atqui inter tot suasores, amicos & studiosos nullus mihi sese obtulit, qui animum magis vinceret meum, quàm Franciscus Parthinus Serenissimi Maximiliani Regis Bohemæ Medicus apprime eruditus, & in omni studiorum genere optimè versatus, cuius literæ omnium postremæ adeò me à priori instituto reuocarunt, ut eius opinioni, & consilio, quod semper plurimi feci, assentiri decreuerim. Cæterum quum iamdiu nouerim (vir clarissime) quantum doctrina, eruditione, ac sinceritate præstes, quin etiam quantum iudicio summo, ingenio, æquitate, & authoritate valeas, quumq; te habeam præcipuum inter eos, quos mihi eximie obseruandos proposui, hos vltimos labores nostros non tantum tibi legendos, videndosq; mittere decreui, sed etiam nuncupari volui. Nec (mihi crede) eo animo, ut hac re tua in me collata beneficia rependere velim, ac putem, sed quòd eximia virtus tua id meritò à me exposcat. Doctrina enim tua, ac singulari eruditione imperitissimi huiusce hominis nequissimas in me calumnias, & errata quamplurima facile noscere poteris, animi sinceritate discurrere, iudicio & ingenio ponderare, æquitate iudicare, & postremò authoritate corripere. Hoc si (ut spero) eo feceris animo, quo in omnium amicorum bonorumq; virorum negotijs semper esse soles, verendum mihi non est, quin tuis etiam præconijs nostra augeantur præsidia. Nam ubi videris hæc omnia partim in me falsò esse collata, partim in rei medicæ nostræ, & studiosorum, tyrunculorumq; discrimen esse deprompta, tu, qui omni pietate duceris, neutiquam te continere poteris, quin omnibus modis labores nostros tuearis. Vale. Præ Quartò
Calend. Septembris.

PRÆ-

Faint, illegible text, likely bleed-through from the reverse side of the page. The text is arranged in several columns and appears to be a formal document or letter.